

gyűjtő: Kulczy Judit
gyűjtés ideje: 1965. okt.

TART.: HONISMERETI GYŰJTŐK ÉS GYŰJTEMÉNYEK
(BESZÁMOLÓ)

3 lap

FÖLDRAJZI TARTÓ: Zalaegerszeg, Nagyatád, Balatonszemes

SZAKTARTÓ: XXX, 2

Iratgyűjtő

MSZ 5617
PAPIRIPARI VÁLLALAT

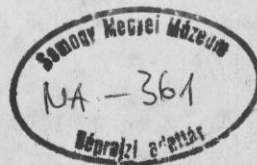

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRHOZÁS

ÁTVEZETVE AZ EGYSÉGES LTK. 967-es TETELE ALÓL

967

B e s z á m o l ó

Szeptember 7. Zamárdi.

Az általános iskola nevelőtestületének több tagjával sikerült beszélnem.

Piller Dezső a község monográfiáját 10 év óta gyűjti és írja. Az 1956-ös monográfia is kiemelkedő volt, ennek nagy részét is ő írta. Egész kis iskolagyűjteményt hozott össze diákjai segítségével. A gyűjteménynek nincs megfelelő helye, egyrésze pusztulásnak van kitéve. A községi tanács ígért egy 5x6 m-es szobát tavaszra a tanács épülő új épületében. Itt helyeznék el a gyűjteményt. A leletek meghatározását és restaurálását kérték a muzeumtól. A monográfia majd indul a megyei pályázaton. Piller Dezső

több ízben járt a veszprémi egyházi levéltárban a monográfia érdekében, de utiköltségét nem térítette meg sem a Községi sem a Járási Tanács, pedig a monográfiairás fontos nemzeti feladat s nem lenne szabad megengedni, hogy aki már egy évtizede éjjelét, nappalát erre fordítja a tanításon kívül saját zsebéből fedezzen minden költséget.

Friesz igazgató elmondta, hogy Piller Dezsőre a monográfiairáson kívül semmiféle más társadalmi munkát nem bízunk. Dicsérendő, hogy ilyen jól látják az ügy fontosságát az iskola és a község vezetői!! Szakkör alakításának helyességét belátta. A gyerekekben megvan az érdeklődés, hiszen az iskolagyűjtemény létrehozásában sokan segítettek és szívesen mennek gyűjteni Pillerrel. Azonban az iskola maga is helyiséghiányban szenved, a Megyei Tanács a bővítési tervet elutasította. A Községi Tanács ígért az iskolagyűjteménynek egy 5x6 m-es termet 1966 tavaszára. A szakkör vezető kiválasztásának is vannak akadályai: Piller Dezső beteges ember számításba jöhetne még Zoltán Jenő, neki azonban a felesége beteg esetleg vele meg lehetne oldani úgy, hogy a szakkörön kívül más társadalmi munkát ne bizzanak rá. Lente Gábor is végzett néprajzi gyűjtéseket, jó pedagógus is, de emberileg nem egészen megbízható.

Zoltán Jenő és Lente Gábor elmondták, hogy szívesen végeznének a környéken pl. Szántód pusztán néprajzi gyűjtőmunkát a múlt és jelen bemutatásával. Technikailag mindketten jól felkészültek, magán, dia és egyéb film sőt mozgófilmmel is szívesen próbálkoznának.

A népművelési Tanácsadó esetleges filmkészítésénél is szívesen ~~kisér~~ ~~segédkeznének~~ ~~javasolták~~, hogy Somogy megyében is rendezzünk kifilm fesztivált, szeretnének pályázni helyi jellegű filmmel.

-----Az iskolagyűjtemény kérdésében beszéltem dr Takáts Gy. muzeumigazgatóval, Draveczy Balázs régésszel és Kovács József restaurátorral. 1966 tavaszán sor kerülhet az iskolagyűjtemény restaurálására, a leletek idejének stb megállapítására valamint védetté nyilvánítására.

szept. 15. Magyaregres

Meglátogattam Kocsisné, Szirmai Főris Mária önkéntes néprajzi pályázónkat és adatgyűjtőnket. Az idei pályázati témájához kapcsolódva magnófelvételeket végeztünk. Mária néni megígérte, hogy amennyiben szakkörvezetői pénzt tudnak számára biztosítani úgy szívesen vezetne Honismereti Szakkört, mert érdeklődő lenne elég. Ő régi néprajzi gyűjtőnk, sok kiállítás is rendezett, no meg jó szervező is. Beteges idős asszony férjével csekélyke lelkeszi nyugdíjból él, nem lehet kívánni, hogy minden ellenszolgáltatás nélkül dolgozzon. A kulturház valamint /ugyanaz/ iskolaigazgató kijelentette, hogy szívesen támogatja a szakkört, csak az idei költségvetésben már himző szakkörre biztosított pénzt és többet nem tud, csak 1960-ban, ha a Járási Tanács hozzájárul. Beszéltem a kaposvári járási tanács művelődésügyi osztálya vezetőjével, mint megtudtam a magyaregresi kulturotthon igazgatója is szólt már neki. Azt ígérte, hogy 1966 elejétől tudnak, ha közbe nem jön valami, a szakkör vezetőjének tiszteletdíjat dolyósítani.

Szeptember 23. Balatonszemes.

Reöthy Ferenc tanárral beszéltem. Eddig két jól működős honismereti szakkörre volt. Mivel mindenféle társadalmi munkát eddig egyszemélyben végzett /TIT, Népfőnt titkár, könyvtáros, szakkörvezető/ s ezért ellenszolgáltatást alig kapott /a könyvtárért 100, szakkörért 136 Ft/, csak a kollégák féltékenységét - elkedvetlenegett. A néprajzi gyűjtőmunkát továbbra is folytatja kisebb csoport gyerekekkel. Indulna az 1966.-évi pályázaton. Jelenleg másodállása van, mivel 5 tagu családját 1800 Ft. tanári fizetéséből nem tudja eltartani. Amennyiben a gyűjtőmunka és szakköri munka megfelelő ellenszolgáltatással járna, úgy továbbra is vezetné a szakköröket, hiszen szervezéssel nincs probléma.

Megkértem Reöthy Ferencet, hogy állítsa össze a szakkör eddigi működésével kapcsolatban az elvi szervezési megoldásokat és problémákat, ismertesse a szakkörök munkáját, témáit, a felmerülő pedagógiai és népművelési kérdéseket, és függeléként a legjobb előadásokat vegye be. Ezt megígérte, hogy decemberig elvégzi.

Kálmán Ferencel a Somogy m. Tanács Művelődésügyi Osztálya h. vezetőjével beszéltem Reöthy Ferenc, valamint a többi lelkes, de népművelési és társadalmi munkával agyonterhelt kisfizetésű pedagógus érdekében. Azt mondta, csak jutalomkeretből tudnak időnként számukra az eddig megengedett tiszteletdíjakon felül adni.

Szeptember 27-28.

Salgótarjáni honismereti napok.

Marczinek István a Hazafias Népfőnt Nógrád megyei Bizottságának titkára "A falukrónika és a hazafias nevelés" c. előadásában hangsúlyozta, hogy feltétlenül szükséges a múlt és jelen életének ismerete és rögzítése falunként, üzemként. Ezt igyekszik támogatni a Hazafias Népfőnt mindenképpen. /konkrétan nem mondta el, mi-
ben tudnak segíteni /elmondta az eddigi eredményeket / pl. havonta 1 nap továbbképzés krónikairóknak és szakkörvezetőknak/.

Dr. Borus József "A falukrónika, mint a legújabbkori történetírás egyik forrása" címmel adott elő. A falukrónikának elsősorban rögzít

tés a feladata, a tendenciák, a távlatok megmutatása, a törvényszerűségek levonása csak sok falukrónika ismeretében lehet megfelelő módon, ez pedig a történészek feladata. Azonban egy falukrónika is ad olyan anyagot, ahol bizonyos fokig jól levonhatók a következtetések. A hangsúly azonban a jelenségek, események hű rögzítésén legyen.

Kuczy Károly gyakorlati kérdésekről beszélt.

Szerkesztés módja: csak kronológikus
csak tematikus
a kettő kombinációja: ez a legmegfelelőbb.

Az egyszemélyes krónikairás nem megfelelő, kellene a különböző területén gyakorlott emberek. Minden anyagot gyűjteni kell, legfeljebb a szelektálásnál egyes anyagokat nem vesznek be. Kettős szakmai szervezet jó: krónikairók és külső tagok /gyűjtők/. Legfontosabb a termelés megszervezésének megírása, de a közösség és az egyén életének bevétele - ez adja a helyi gyűjtés színét. Kellene a brigád-krónikák, visszaemlékezések.

Dömötör Sándor: a néprajzi gyűjtés is a helyi szint adja a falukrónikákban/szokások, régi szokások új változatai, tudatlanság mai példái: kuruzslás stb/. A szakkörök egyben a pihenés és művelődés helyei is legyenek.

A hozzászólásokból és a négy szemközti beszélgetésekből kiderült, hogy nincs mindenhol a kellő összeg biztosítva a szakkörök számára, a szakkörvezető megkapja a maga 100-150 Ft-ját /a munka nagyságát tekintve ez is kevés/ de ez el is megy fényképezésre, gépelésre, rajzolásra stb. A legtöbb szakkörvezető a szakkörön kívül 2-3 vagy 4féle társadalmi munkát is végez./kevesfizetésű tanárok/

A Hazafias Népfront a honismereti mozgalom támogatásában legtöbb helyen nem tölti be a hivatását.

A krónikairás nagy hibája, hogy túl szubjektív.

A falukrónikák egy példányát kerüljön be a múzeumba

Szept. 30-okt. 1 Somogyzentpál

A muzeumi Főnap keretében előadást tartottam. Kovacsevits Mártonnal és feleségével beszélgettem a szakkör munkájáról. Idén nem indul szakkör, mert a járás részéről megkivánt sokféle adminisztráció elkedvetkenítette őket /egy oldalas terjedelemben adott kérdések/ a gyűjtőmunka tovább is folyik, amennyiben a falumuzeumot az iskolai utörőrszervezet munkájával segítik továbbra is, iskolagyűjteményként tartják számon. Megbeszéltek, hogy még ez évben leltárba vesszük az anyagot, Kovacsevits Mártonné, kért, hogy adjam meg a szempontokat, milyen adatokat kell felvenni az egyes tárgyaknál. Még 1965-ben a gyűjtemény védetté nyilvánításának is meg kell történnie.

A szakkör tavalyi adatgyűjtéséből /A nők helyzete és munkája a parasztcsaládban, Kendermunka/ az 1966 évi ^{ifjúsági} iskolai pályázaton indulnak a szakkör tagjai.

Az iskolagyűjtemény védetté nyilvánításáról és leltárba vételéről a Rippl-Rónai Múzeumban már volt szó 1964. decemberében.

967.

Honismereti gyűjtők
és gyűjtemények
/beszámoló/